

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ลักษณะทั่วไปของแนวคิดทางศาสนาของชาวอินเดียอารยัน นับแต่ปลายสมัยพระเวท เป็นต้นมา เชื่อว่าชีวิตนี้เป็นความทุกข์ และความตายก็ไม่อาจทำให้ความทุกข์นั้นสิ้นสุดลงได้ เพราะเมื่อตายแล้ว เขาก็ยังจะต้องมาเกิดใหม่ เนื่องจากเขาถูกผูกมัดอยู่กับกรรมที่ไต่กอขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นกรรมดีหรือกรรมชั่ว ทำให้เขาต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในห่วงสังสารวัฏเรื่อยไปไม่มีที่สิ้นสุด

ด้วยเหตุนี้ชาวอินเดียอารยันจึงได้พยายามค้นหาหนทางที่จะช่วยพวกเขาให้หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏนี้ หรือหลุดพ้นจากการเปลี่ยนแปลงจากภาวะหนึ่งไปยังอีกภาวะหนึ่ง และบรรลุถึงความเป็นอมตะที่ไม่มีการแปรเปลี่ยนตลอดกาล ภาวะดังกล่าวนี้ เรียกว่า โมกษะ มุक्ति และ นิรวาณ หรือ นพพาน วิธีการที่จะเข้าถึงภาวะดังกล่าวนี้ แต่ละศาสนาก็มีหลักคำสอนและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ กัน และแม้แต่ในศาสนาฮินดูเอง การปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงภาวะที่หลุดพ้นก็ทำได้หลายวิธี มีทั้งวิธีที่เหมาะสมสำหรับผู้มีสติปัญญาดี มีความคิดลึกซึ้ง และวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับประชาชนชาวโลกทั่ว ๆ ไป ก็มีอีกวิธีที่ได้รับความนิยมมากอย่างหนึ่ง ได้แก่ การบำเพ็ญตบะ อันเป็นวิธีปฏิบัติที่มีมานานแล้วตั้งแต่สมัยยุคเวท หรือก่อนหน้านั้นอีก แต่ยังไม่เคยใครศึกษา ค้นคว้า ในเรื่องนี้โดยตรงอย่างสมบูรณ์ จึงสมควรที่จะทำการวิจัยไว้ให้เห็นเด่นชัด

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของการบำเพ็ญตบะในศาสนาที่เกิดขึ้นในอินเดีย โดยเฉพาะศาสนาฮินดู และศึกษาอิทธิพลของความเชื่อเรื่องตบะที่มีต่อศาสนาพุทธและศาสนาเชน ตามลำดับ ตลอดจนพิจารณาเหตุผล

ของผู้ที่นิยมการบำเพ็ญตบะว่าจะสามารถนำคนไปสู่ความหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตาย
เกิดได้อย่างไร ตามหลักฐานทางอายุลักษณะอักษรที่มีอยู่ในวรรณคดีสันสกฤต เช่น คัมภีร์
พระเวท คัมภีร์อูpanishat คัมภีร์มหากาพย์ และ คัมภีร์ปุราณะเล่มต่าง ๆ

ในการศึกษาและวิเคราะห์เรื่องราวเกี่ยวกับการบำเพ็ญตบะในศาสนาฮินดูนี้
เบื้องต้นผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นถึงที่มาของความคิดเรื่องตบะ ซึ่งมีแนวทางพอจะสันนิษฐาน
ได้ว่า ชาวอารยันผู้รุกรานคงจะได้รับเอาวิธีการปฏิบัติเรื่องการบำเพ็ญตบะนี้มาจากชาว
พื้นเมืองเจ้าของดินแดนเดิม กอปรกับชาวอารยันก็เป็นพวกที่เชื่อถือในอำนาจของ ความ
ร้อน และ ไฟ การรับเอาวิธีการบำเพ็ญตบะจากชาวพื้นเมืองจึงไม่ขัดต่อความคิดเดิมของ
พวกอารยัน และต่อมาเมื่อชาวอารยันได้รับเอาความคิดเรื่องตบะนี้เข้ามาเป็นของตนโดย
สมบูรณ์แล้ว เขาก็ได้เอาวิธีการบำเพ็ญตบะเป็นวิธีปฏิบัติในการที่จะไปสู่ความหลุดพ้น อัน
เป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของความคิดทางศาสนา คือ กวายนการบำเพ็ญตบะ เขายอมแค้นชัศ
ในสาระที่แท้จริงของบุคคล อันได้แก่ อาत्मันของตนเองว่าเป็นอันหนึ่งเดียวกับอาत्मันสากล
หรือพรหมัน และนอกจากนั้นในสมัยหลัง ชาวอารยันยังเกิดความเชื่อถือในอำนาจของตบะ
กว่า ทำให้เกิดอำนาจพิเศษ อิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ทำให้วิธีการบำเพ็ญตบะได้รับความ
ความนิยมในหมู่ชาวอินเดียอารยันอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน

ความหมายของคำว่า "ศาสนาฮินดู"

จุดประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้ได้แก่ การบำเพ็ญตบะเท่าที่มีปรากฏในศาสนา
ฮินดู ส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสนาเช่นและศาสนาพุทธนั้น เป็นเพียงเพื่อการเปรียบเทียบและ
ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ คำว่าศาสนาฮินดูนั้น ผู้วิจัย หมายถึง ความเชื่อและการปฏิบัติตน
ของชาวอินเดียผู้มีความเชื่อตามประเพณีดั้งเดิมของอินเดียที่นับถือคัมภีร์พระเวท พราหมณะ
อูpanishat มหากาพย์ คัมภีร์ปุราณะต่าง ๆ ตลอดจนคัมภีร์ศาสนาที่คล้อยตามคัมภีร์ที่กล่าว
แล้วข้างตน

นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยยังมุ่งศึกษาและวิเคราะห์เรื่องราวนี้อย่างละเอียดเท่าที่มี
ปรากฏเห็นได้ในวรรณคดีสันสกฤต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคัมภีร์มหากาพย์ รามายณะ
และ ปุราณะเล่มต่าง ๆ อนึ่ง เนื้อ ความบางบทจำเป็นต้องอาศัยพระสูตรในพุทธศาสนา

ตลอดจน หนังสือคัมภีร์ในศาสนาเช่นมาประกอบค้ำย เพื่อความสมบูรณ์ของความคิดในเรื่องนี้

ประโยชน์ที่จะไ้จากการวิจัย

งานวิจัยนี้จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้กำลังสนใจจะศึกษาเพื่อจะได้ทราบความเป็นมาของการบำเพ็ญตบะว่ามีที่มาอย่างไร เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ทั้งในรูปแบบและความหมาย ทราบถึงผลของการบำเพ็ญตบะตามความคิดของชาวอินเดียอารยันว่า จะสามารถนำไปสู่ความหลุดพ้นจากความทุกข์อันเนื่องมาจาก การเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏได้อย่างไรและเข้าใจถึงลักษณะความคล้ายคลึงและแตกต่างระหว่างแนวความคิดเรื่องตบะในศาสนาฮินดู ศาสนาพุทธ และ ศาสนาเชน เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ของผู้สนใจศึกษาวรรณคดีสันสกฤตและวรรณคดีไทยที่มาจากวรรณคดีอินเดียค้ำย ส่วนบุคคลทั่วไปที่สนใจศึกษาวรรณคดีอินเดีย ก็จะได้รับประโยชน์จากวิทยานิพนธ์นี้ค้ำยเช่นกัน กล่าวคือ จะได้รับความรู้และเข้าใจถึงความคิด และความเข้าใจของชาวอินเดียโบราณเกี่ยวกับชีวิตตลอดจนความพยายามในการค้นคิดหาวิธีบรรลุมรรคความหลุดพ้น จากความทุกข์ที่กอง เฝ้ามืดอยู่ว่าสามารถกระทำได้อย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากคัมภีร์ในภาษาสันสกฤต โดยเริ่มจากคัมภีร์ในสมัยแรก ๆ ได้แก่ คัมภีร์พระเวทต่าง ๆ คัมภีร์ภราทมนะ คัมภีร์อุปนิษัต คัมภีร์มหาภารตะ รามายณะ และ คัมภีร์ปุราณะต่าง ๆ นอกจากนี้ ต้องรวบรวมหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องตบะหรือการบำเพ็ญทุกกรกิริยาทางศาสนาพุทธและศาสนาเชนค้ำย

2. จัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้

3. แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาและวิวัฒนาการของความคิดเรื่องตบะ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ตลอดจนเปรียบเทียบความคิดเกี่ยวกับนี้ในศาสนาพุทธและเชน

การวิจัยเท่าที่เกี่ยวกับความเชื่อในศาสนาอื่นนั้น ผู้วิจัยอาศัยหลักฐานจาก
ต้นฉบับภาษาสันสกฤตเป็นสำคัญ ส่วนที่เกี่ยวกับความเห็นทางศาสนาพุทธและเซน ผู้วิจัย
อาศัยคัมภีร์พระไตรปิฎกและคำแปลเป็นภาษาไทย ฉบับหลวง ของ กรมการศาสนา โดย
เฉพาะเล่มที่ 11, 12, 16 และ 18 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้อาศัยคำร่าที่นักปราชญ์สมัย
ปัจจุบันได้ค้นคว้ารวบรวมขึ้นในสมัยหลังด้วย เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการบำเพ็ญตบะมีความ
สมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย